

“ชื่น-เลย คอฟฟี่”

โดยวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองแคน

กาแฟอโรบิกแห่งแรก จังหวัดเลย

คุณอัญชนา ตราโซ รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยว่า ปัจจุบัน “กาแฟออร์แกนิก” (Organic Coffee) เป็นเครื่องดื่มที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นกาแฟที่ปลูกโดยวิธีทางธรรมชาติ ไม่ใช้สารเคมี ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จึงตอบใจത്യผู้บริโภคกาแฟที่รักสุขภาพได้เป็นอย่างดี เกษตรกรจึงหันมาปลูกกาแฟเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจังหวัดเลยเป็นแหล่งผลิตกาแฟที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเกษตรกรในพื้นที่รวมกลุ่ม ในรูปของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟบ้านหนองแคน ปลูกกาแฟโรบัสต้าออร์แกนิก 100% จนประสบความสำเร็จ เป็นแห่งแรกของจังหวัดเลย ถือเป็นต้นแบบของวิสาหกิจชุมชนจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อพัฒนาผลผลิต สร้างรายได้ และยังเป็นแหล่งเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกรในพื้นที่อีกด้วย

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 จังหวัดอุดรธานี (สศท.3) ติดตามสถานการณ์การผลิตกาแฟโรบัสต้าออร์แกนิกโดยสัมภาษณ์ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟบ้านหนองแคน (คุณสุปราณี มีดีทับไทย) พบว่า เริ่มดำเนินการตั้งตั้งแต่ปี 2554 ปัจจุบันมีสมาชิกเกษตรกร 20 ครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกประมาณ 300 ไร่ ให้ผลผลิต 23.4 ตัน ต่อปี มีต้นทุนการผลิต 4,487.64 บาท ต่อไร่ (เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในปีที่ 3) ระยะเวลาเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ ให้ผลผลิตเฉลี่ย 78 กิโลกรัม ต่อไร่ ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย (กำไร) 816.36 บาท ต่อไร่ ผลผลิตเกือบทั้งหมดทางกลุ่มจะจำหน่ายในรูปแบบของสารกาแฟ ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 70 บาท ต่อกิโลกรัม

คุณเพ็ญศิริ วงษ์วาท

ปริมาณร้อยละ 67 จำหน่ายให้แก่ผู้รวบรวมตัวแทนเกษตรกร และร้อยละ 29 จำหน่ายให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่น ซึ่งมารับซื้อถึงพื้นที่แล้วนำไปส่งขายให้กับโรงงานแปรรูป ส่วนผลผลิตที่เหลือไม่ถึงร้อยละ 5 ทางกลุ่มนำมาแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น เมล็ดกาแฟคั่ว กาแฟสด กาแฟคั่วบดในซองดริป ชาดอกกาแฟ และสบู่น้ำมันกาแฟ ภายใต้ชื่อแบรนด์ “ชิน-เลย คอฟฟี่” โดยจำหน่ายผ่านหน้าร้าน ชิน-เลย คอฟฟี่ ตั้งอยู่ในอำเภอนาด่าง จังหวัดเลย และผ่านทางออนไลน์ facebook วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟบ้านหนองแคน รวมถึงมีการออกบูธตามงานต่างๆ ปัจจุบันสินค้ามียอดสั่งซื้ออย่างต่อเนื่อง ทำให้ทางกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 60,000 บาท ต่อปี

คุณอัญญา ตราไช

ผลงาน

สำหรับกาแฟโรบัสต้าของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟบ้านหนองแคน นอกจากจะมีจุดเด่นในเรื่องของการเป็นกาแฟออร์แกนิก 100% แล้ว ทางกลุ่มยังให้ความสำคัญการผลิตในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การปลูก ดูแลรักษา จนถึงเก็บเกี่ยวโดยพื้นที่ปลูกได้ผ่านการตรวจสอบจาก Central Lab Thai หน่วยงานภายใต้การสนับสนุนของสำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ว่าไม่มีสารเคมีปนเปื้อน การดูแลรักษาต้นกาแฟมีการตัดแต่งกิ่งให้เหมาะสม และรดน้ำพรวนดินอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ต้นกาแฟแข็งแรงไม่มีโรคระบาด ส่วนการเก็บเกี่ยวจะคัดเลือกเก็บเฉพาะเมล็ดที่สุกแล้วเท่านั้น เพื่อให้ได้เมล็ดกาแฟที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน และที่สำคัญทางกลุ่มได้ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์โอท็อป ระดับ 4 ดาว ประเภทเครื่องดื่มอีกด้วย

คุณเพ็ญศิริ วงษ์วาท ผู้อำนวยการ สศท.3 กล่าวเสริมว่า ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟบ้านหนองแคน ยังเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอนาดัวง เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจปลูกกาแฟออร์แกนิกให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งในอนาคตทางกลุ่มมีแนวโน้มจะขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น รวมถึงส่งเสริมให้เกษตรกรในหมู่บ้านหันมาปลูกกาแฟออร์แกนิกมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มเพิ่มช่องทางการจำหน่ายออนไลน์มากขึ้น เพื่อขยายฐานลูกค้า รวมถึงให้ผู้บริโภคทั่วประเทศสามารถเข้าถึงสินค้าได้สะดวก ง่าย และรวดเร็ว

ผลผลิตกาแฟ

ทั้งนี้ แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตกาแฟในจังหวัดเลยให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนนั้น ควรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุนการผลิต สร้างตลาดใหม่ โดยเน้นการบริหารจัดการแบบครบวงจรบนพื้นฐานของศักยภาพและอัตลักษณ์ของกาแฟ รวมถึงการผลิตกาแฟเฉพาะถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ และสร้างรายได้ให้กับชุมชนอีกด้วย สำหรับท่านที่สนใจข้อมูลการผลิตกาแฟออร์แกนิก ทางกลุ่มยินดีให้เกษตรกรเข้ามาศึกษาดูงานได้ หรือขอคำปรึกษาได้ที่ คุณสุปราณี มีดทับไทย ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟบ้านหนองแคน หมู่ที่ 9 บ้านหนองแคน ตำบลนาดัวง อำเภอนาดัวง จังหวัดเลย โทร. (095) 541-2945